

Salaspils novada bibliotēkas un tās struktūrvienību darba pārskats par 2017.gadu

1. Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēkas raksturojums

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ziņām uz 01.07.2017. Salaspils novada iedzīvotāju skaits ir 23540, no kuriem aptuveni 46,8% norādījuši, ka ir latvieši. Salaspils novadā atrodas 2 vidusskolas, 6 pirmsskolas izglītības iestādes un 2 skolas, kas realizē profesionālās ievirzes izglītības programmas. Bibliotēkāros pakalpojumus novadā nodrošina Salaspils novada pašvaldības iestāde **Salaspils novada bibliotēka** (turpmāk tekstā - **Bibliotēka**) un tās struktūrvienības: **Dienvidu filiālbibliotēka** – apkalpo mikrorajona iedzīvotājus, un **Saulkalnes filiālbibliotēka** Saulkalnes ciematā, kur Saulkalnes iedzīvotājiem ir pieejami arī Salaspils novada domes Apmeklētāju apkalpošanas centra filiāles pakalpojumi.

No 2005.gada 1.marta **Bibliotēka** veic Reģiona Galvenās bibliotēkas funkcijas un darbojas kā koordinācijas un metodiskais centrs 39 pašvaldību bibliotēkām. Reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu un to finansēšanu attiecīgajā novadā nodrošina līgumattiecības starp Salaspils novada pašvaldību un 16 Pierīgas novadu pašvaldībām.

Pārskata periodam **izvirzītie un veiktie prioritārie uzdevumi** iestādes darbības mērķa realizēšanai:

1. K.Skujenieka multimedijālās vietnes (digitālā muzeja) izveides koncepcija, izmaksu aprēķini, materiālu izpēte un atlase:
 - definēti projekta mērķi, uzdevumi un noteiktas digitālajam muzejam nepieciešamo materiālu kategorijas;
 - sadarbībā ar literatūrzinātnieku un fotogrāfu apmeklēja K.Skujenieka māja un veikti K. Skujenieka stāstījuma audioieraksti, atlasīti un tuvplānā fotografēti atsevišķi priekšmeti (fotogrāfijas, mākslas darbi un rokraksti);
 - veikts aptuvenš kopējo izmaksu aprēķins.
2. Sagatavot akreditācijai Pierīgas pašvaldību 15 bibliotēkas - veikta bibliotēku vizitācija, pārbaudīti dokumenti un darba procesu atbilstība profesionālajām prasībām. Akreditētas 7 novadu 15 bibliotēkas.
3. Bibliotēkas mājaslapas pārveides 2.posms – darbs veikts, nākamajā pārskata periodā jāaktualizē satura pārstrukturēšana un ievadīšana
4. Dienvidu filiālbibliotēkā veikt elektrības tīkla (vadi) pārbūvi - pirms plānotās elektrības tīkla pārbūves septembrī veikta rūpīga visu kontaktu un vadu pārbaude, tā rezultātā novērsti konstatētie bojājumi un esošais tīkls veic savas funkcijas (bez pārbūves);
5. Sākotnēji izstāde veltīta Vairas Viķes-Freibergas 80 gadu jubilejai bija plānota neliela un netika izvirzīta kā prioritārs uzdevums, tomēr sagatavošanas darbi un pasākums izvērtās apjomīgs un nozīmīgs, tas prasīja atbildīgu komandas darbu un ieguva prioritāra uzdevuma statusu.

Izmaiņas Bibliotēkas darbībā, juridiskajā statusā vai struktūrā pārskata periodā nav.

2. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

2017. gadā nav veikta ne ēku, ne arī telpu rekonstrukcija vai remonts, jo Bibliotēka no 2011.gada 2.septembra atrodas renovētās bibliotēkas vajadzībām piemērotās telpās. Salīdzinoši lielus finansiālus ieguldījumus prasīja ventilācijas sistēmas tīrīšana (1335 EUR, jāveic 1 reizi 5 gados), datortīkla UPS akumulatoru maiņa (1162 EUR), bīdāmo sistēmu remonts (1593 EUR) un jumta nesošo konstrukciju pārklāšana ar ugunsdrošo pārklājumu (1032 EUR).

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbinieki em (skaits)	Lietotāji em (skaits)	Piezīmes
Datori	17	22	darbiniekiem – nomainīti laika posmā no 2011. Līdz 2016. gadam, lietotājiem: portatīvie (10gb) – 2011.gads, stacionārie: 7gb.-2007., 1gb-2016., 4gb.- 2017.
Multifunkcionālās iekārtas	1	4	1gb – 2014., 3gb- 2008.
Printeri	5	-	
Kopēšanas iekārtas	-	-	
Skeneri	2	-	
Citas iekārtas		1	Grāmatu nodošanas iekārta

Datortehnikas maiņa notiek plānveidīgi - pēdējo 5 gadu laikā ir nomainīti visi darbinieku un filiālbibliotēku datori. 2017. gadā nomainīti 3td datori (4 gb) bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļā, iegādāts projektors un krāsu printeris (A4).

3. Personāls

Salaspils novada bibliotēkā (bez filiālbibliotēkām) strādā 20 darbinieki:

- direktore – soc.zin.mag.
- 13 pilnas slodzes bibliotekārie darbinieki, no tiem:
 - o 11 ar bibliotekāro izglītību (4 – ar maģistra un 3 - ar bakalaura grādu, 2- ar 1.līmeņa prof.augst. un 2 ar prof.vid.izglītību)
 - o 2 ar bakalaura grādu citā jomā
- 6 tehniskie darbinieki: 4 pilnas un 2 nepilnas (0,125 un 0,225) slodzes

Bibliotēkas personāls regulāri un plānveidīgi pilnveido savas profesionālās iemaņas, kompetences un prasmes. Budžetā finansējumu profesionālajai pilnveidei plāno saskaņā ar darbinieku pieteikumiem un profesionālo institūciju piedāvājumiem.

Salaspils novada bibliotēkas darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi

Norises laiks	Kursi, lekcijas u.c. pasākumi	Iesaistītie darbinieki	Stundas
17.01.	Mācību programma – Excel iesācējiem	3	4
24.01.	Tikšanās bibliotekāru stāvā – dažādie mediji: graudi, draudi un pelavas	2	3
22.02.	Mācību programma – Excel lietotājiem	2	2
23.02.	Starptautiskajai dzimtās valodas dienai veltīts pasākums VIETVĀRDU TALKA	1	2
22.03.	Publisko bibliotēku apaļā galda diskusija	3	6
6.04.	Personu un institūciju autoritatīvo ierakstu veidošana atbilstoši RDA	2	3

26.04.	Jaunākā literatūra pieaugušo auditorijai: latviešu oriģinālliteratūra	2	6
3.05.	(Ne)nopietna spēle nopietniem jautājumiem	1	4
9.05.	EBSCO datubāzes e-resursi un informācijas izguve	1	4
19.05.	Izstāžu darbs bibliotēkā	1	5
5.09., 6.09.	Komandas saliedēšana un mērķu definēšana	5	16
8.09.	Lasi klusi, lasi skaļi – lasi!	2	5
13.09.	Skolu bibliotēku aktuālu jautājumu darba sanāksme	2	3
27.09.	Informācijas meklēšana periodisko izdevumu digitālajā kolekcijā	1	4
10.10.	Elektroniskie resursi un informācijas meklēšana	8	2
18.10.	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	1	5
8.11.	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem	2	6
14.11.	Bibliogrāfisko ierakstu veidošana atbilstoši RDA	2	4
15.11.	Tulkotā daiļliteratūra: ieskats vēsturē un mūsdienu tendences	1	6
16.11.	Tika, tika, gramatika. Latviešu valodas prasmju pilnveide	1	8
22.11.	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru sanāksme	1	5
29.11.	Efektīva laika plānošana	1	5
6.12.	No grāmatu starta līdz mediju un informācijpratībai bibliotēkās	1	6

Personāla saliedētībai Bibliotēka visiem darbiniekiem katru gadu organizē pieredzes apmaiņas braucienu vai izglītojošu ekskursiju un ārpus darba pasākumus, piemēram, 2017.gadā notika brauciens ar plostu pa Daugavu.

4. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

2017. gadā Bibliotēka darbojusies sekmīgi, piedāvājot savus resursus un nodrošinot universālo informācijas pakalpojumu Salaspils novada un apkārtnes iedzīvotājiem un jebkuram interesentam. Lietotāji saņēmuši kvalitatīvu, uz zināšanām pamatotu un uz indivīdu orientētu informāciju. Tomēr nepieciešama lielāka iniciatīva no Bibliotēkas puses jaunu lasītāju piesaistei ilgtermiņam, uz izglītību vērstai informācijas ieguvei.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iepr. gadu	
Lietotāju skaits	3093	3037	3077	-1.8 %	+1.3%
<i>t. sk. bērni</i>	1301	1239	1304	-5%	+5%
Fiziskais apmeklējums	34858	31936	33016	-8%	+3,3%
<i>t. sk. bērni</i>	13710	11094	12227	-19%	+9.2%
Virtuālais apmeklējums*	31217	21079	21956	-32%	+4%
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	-	-	-	-	-
Izsniegums kopā	59725	54629	54085	-9%	-1%
<i>t. sk. grāmatas</i>	43193	38059	40394	-13%	+5.8%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	12407	13652	10781	+10%	-26%
<i>t. sk. bērniem</i>	17633	13405	12768	-30%	-4.9%

**Kopējais lietotāju skaits (ar filiālēm)	3821	3758	3794	-1.6%	+1%
Lietotāji % no iedz. skaita apkalpes zonā	13%	13%	13%		
Iedzīvotāju skaits	23340	23393 (01.07.2016.)	23518		

* No 2016. gada virtuālā apmeklējuma uzskaitē netiek iekļauti kopkataloga dati (WebPAC apmeklējums).

** BIS Alise uzrādītais kopīgais Bibliotēkas un tās struktūrvienību lietotāju skaits ir **3550**. Skaitļi ir atšķirīgi, jo daļa lietotāju ir reģistrēti gan Bibliotēkā, gan kādā no filiālbibliotēkām

Pārskata perioda laikā Bibliotēkas rādītāji ir bijuši stabili ar pozitīvu ievirzi - lietotāju skaits (+1,3%) un fiziskais apmeklējums (+3,3%) salīdzinoši ar iepriekšējo gadu kaut nedaudz, tomēr ir palielinājies. Par iemeslu tam varētu būt labs krājuma nodrošinājums un piedāvāto bibliotēkas pakalpojumu klāsts – pasākumi, tikšanās ar autoriem, ceļojošās un literatūru popularizējošās izstādes. Apmeklējot pasākumus, cilvēki izmanto iespēju paņemt lasīšanai grāmatas par pasākumā skarto tēmu. Lai gan kopējais izsniegums ir nedaudz samazinājies (-1%), grāmatu izsniegums palielinājies (+5.8%). Informacionālās vides iespējas un plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu pieejamība ir negatīvi ietekmējusi periodisko izdevumu izsniegumu. Bibliotēkas lietotājiem ir iespēja autorizēties elektroniskajā katalogā, lai attālināti varētu sekot grāmatu jaunumiem bibliotēkā, veikt rezervēšanu un pieprasīt pagarināšanu.

Kopumā **Web Pack** autorizācijas dati pārskata perioda laikā piešķirti **240** bibliotēkas lietotājiem un veikti pieprasījumi **1592** reizes.

Bibliotēkai ir lifts, kas nodrošina **pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem** un māmiņām ar bērnu ratiem. Cilvēkiem ar redzes traucējumiem ir pieejama palielināmā iekārta, tomēr pārskata periodā bibliotēkas pakalpojumus maz izmantojušas personas ar īpašām vajadzībām.

Pie ieejas novietotā Grāmatu nodošanas iekārta dod iespēju lasītājiem sev izdevīgā laikā nodot paņemtos dokumentus. Šo pakalpojumu labprāt izmanto grāmatu dāvinātāji un bibliotēkas parādnieki.

Ikvienu pakalpojuma sniegšana orientēta uz kvalitāti un uzticēšanos Bibliotēkai. Darbinieces veltījušas uzmanību katra lietotāja konkrētajai situācijai, lai apmeklētājs arī turpmāk atgrieztos bibliotēkā. Lasītavas darbā veicināts kopienas princips, tā bijusi ne tikai informācijas pakalpojumu saņemšanas vieta un resursu krātuve, bet arī satikšanās vieta un sociālais atbalsts. Apmeklētājiem, kas nonākuši grūtībās, bieži grūti saprast, kura iestāde vai programma var sniegt viņiem nepieciešamo palīdzību - līdz ar to uzticēšanās bibliotēkai pieaugusi.

Pārskata periodā nemainīgs bijis arī lietotāju sastāvs. Pamatkategorijas - jaunieši un seniori. Visaktīvākie lasītavā - brīvā laika pavadītāji internetā. Darbā ar studējošiem jauniešiem sekmīgi realizēta individuālā pieeja. Daudzi no viņiem apguvuši un labprāt izmanto lasītavā pieejamās pilntekstu datubāzes, autorizācijas iespējas no mājām, tematiski sistematizētos preses klipus. Savukārt grupa senioru bibliotēku apmeklē, lai lasītu iecienītākos preses izdevumus, norēķinātos par komunālajiem pakalpojumiem, sazinātos ar tuviniekiem ārvalstīs vai vienkārši parunātos. Liela daļa no lasītavas apmeklētājiem - vienreizējie. Tie ir garāmbraucēji, aizbraucēji, aizņemtie darba pienākumos, kuriem nav ne laika, ne motivācijas apmeklēt bibliotēku izglītojošos nolūkos.

Bezdarbnieki rosināti mācīties, uzrakstīt CV, apgūt IT prasmes, valodu, saskarsmi. Darbinieces palīdzējušas rakstīt iesniegumus, vēstules, tulkojušas, aizpildījušas veidlapas, drukājušas aviobiļetes un sniegušas visdaudzveidīgāko palīdzību e-vidē.

Galvenais **uzziņu un informācijas darba** uzdevums - profesionāli orientēties plašajā resursu klāstā, nodrošināt bibliotēkas lietotājiem informācijas pieejamību un attīstīt viņu prasmes pašiem meklēt informāciju, sekmēt informācijas kvalitātes un ticamības izvērtēšanu. Apmeklētāji rosināti kritiski vērtēt dažādu portālu un mediju sniegto informāciju, izvēlēties datubāzes un autoritatīvus izdevumus zinātniskajiem darbiem, sastādīt izmantotās literatūras sarakstus u. c. Īpaši saistībā ar zinātniski pētnieciskajiem studiju darbiem.

Nozīmīgākie tematiskie pieprasījumi: „Jūrmalas koka arhitektūra”, „Salaspils novads folklorā”, „Salaspils pašvaldības uzņēmums „Valgums”- publikācijas presē”, „Par Salaspils novada „Piķurgciem””, „Profesors Arnolds Spekke – dzīve, darbība, publikācijas”, „1990. gada notikumi Salaspilī”, „Zinātniskie pētījumi par izdegšanas sindromu”, „Plakāta vēsture Latvijā” u. c.

Bērni un jauniešu nodaļā pieprasītākās tēmas - par pasaules valstīm un tautām, par augiem un dzīvniekiem, rakstniekiem, dzejniekiem un viņu darbiem, pildspalvas vēsture, siera vēsture, sporta un fizisko aktivitāšu tematika u. c.

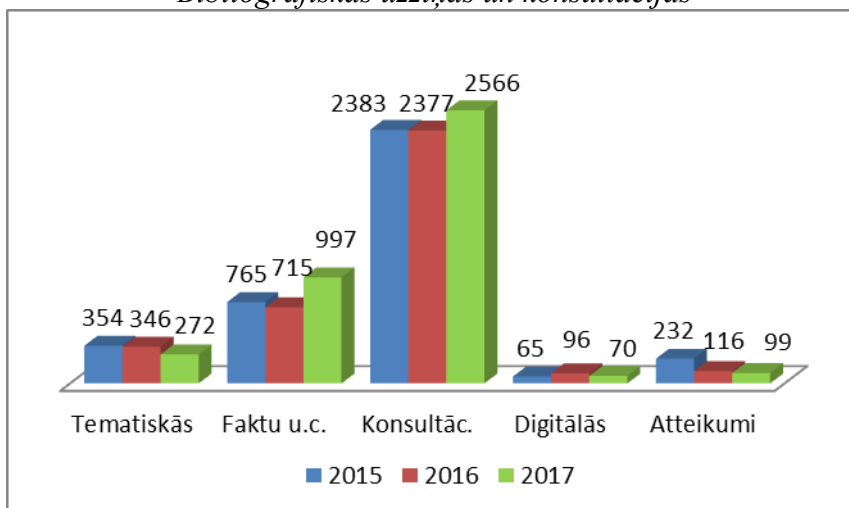
Konsultatīvais darbs veikts 2. virzienos: Bibliotēkas lietotājiem un Pierīgas reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem.

Lietotāji konsultēti par darbu ar dažādām programmām, mobilajām ierīcēm, e-pasta izveidošanu, teksta formatēšanu, pareizrakstības kļūdām, audio ierakstu lejupielādi lietotāja telefonā, palīdzība jauna skārienjūtīgā telefona apgūvē, maksājuma šablona izveide internetbankā, pašnodarbinātās personas reģistrēšanās elektroniski VID mājas lapā, gada deklarācijas aizpildīšana, e- pieraksta veikšana pie speciālista ārstniecības iestādes mājas lapā u. c. Sagatavotas un nosūtītas arī digitālās uzziņas, pat uz ārzemēm.

Sekmīga izvēršusies sadarbība ar Salaspils novada pašvaldību regulāras informācijas nosūtīšanā par publikācijām presē.

Atteikumi samazināti iegādājoties lietotāju pieprasītākos izdevumus vai saņemot tos SBA kārtā, kā arī sadarbojoties ar citām iestādēm jautājuma noskaidrošanai.

Bibliogrāfiskās uzziņas un konsultācijas

2017. gadā samazinājies tematisko pieprasījumu skaits, toties palielinājušās faktu uzziņas un konsultācijas. Kaut gan izdoti LNB metodiskie ieteikumi par uzziņu uzskaiti, joprojām neskaidru jautājumu un subjektīvu faktoru ir daudz - ko kurš darbinieks uzskaita.

Veicot **Reģiona Galvenās bibliotēkas** funkcijas, liels konsultāciju skaits sniegts par „BIS Alise”, notikusi nemītīga kvalitātes uzturēšana, nosūtīti e-mācību materiāli, apraksta kļūdu labojumi. Bibliotekāri īpaši daudz konsultēti par - akreditāciju (dokumentu sagatavošana, krājuma komplektēšanas politika, stratēģiskais darba plāns, gada darba plāns, bibliotēku nolikumi u. c.), statistikas atskaitēm (datu uzskaitē, finanšu sadaļa, personāls u. c.)

un teksta pārskatiem, BIS skolu „Alise” pieslēgšana skolu bibliotēkām, aprakstu veidošana novadpētniecības datubāzē, inventarizācijas veikšana, aktīvais patapinājums, datu % aprēķināšana, amatu apraksti, budžeta sastādīšana, koplīgums u. c.

Uzziņu informācijas darbā plaši izmantoti pašu veidotie informācijas **resursi**: elektroniskais kopkatalogs, analītikas un novadpētniecības datubāze. Lasītavā tiek veidota analītikas datubāze, iekļaujot tajā nozīmīgākos zinātniskos rakstus no krājumiem, monogrāfijām, preses u. c. Tematiski sistematizētās kopijas tiek izmantotas bieži, jo zinātņu nozarēs iznāk maz jaunu, vērtīgu izdevumu. Samērā maz uzziņu izpildē izmantoti tradicionālie informācijas resursi - enciklopēdijas, vārdnīcas u. c., jo maz ir jēgpilnu pieprasījumu. Vairāk izmantotas abonētās datubāzes - LURSOFT, LETONIKA, EBSCO, BRITANNICA ONLINE LIBRARY, kā arī tiešsaistes resursi - LNB digitālā bibliotēka, Periodika.lv, Lasāmkoks, portāls e-Latvija u. c. Apgūta informācijas meklēšana PRIMO - vienlaikus kopkatalogā, LNB veidotajās un tiešsaistes datubāzēs.

Izglītojošie pasākumi

E- prasmju nedēļa kā visā Latvijā, tā Salaspils novada bibliotēkā notikusi jau astoto gadu, sniedzot zināšanas un prasmes dažādām lietotāju grupām. No pieredzes iepriekšējā gadā patapināts labākais - nedēļas garumā jebkurš interesents bibliotēkas darba laikā varēja ierasties uz konsultāciju „Internets - īsi un vienkārši”.

Pēc lietotāju un darbinieku ierosinājuma, noorganizētas praktiskas mācības par VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu, par mobilo aplikāciju lietošanu Swedbankas, DNB un SEB bankas klientiem. Praktiskas nodarbības organizētas arī vidusskolēniem darbā ar bibliotēkā pieejamajām datubāzēm, katalogiem, WebPac mobilo versiju u.c. Vairāk: <http://www.biblioteka.salaspils.lv/e-prasmju-nedela-2017-salaspils-novada-bibliotekas>

Īpaši atsaucīgi bijuši bērni un jaunieši, tiem noorganizētas 8 nodarbības ar 183 bērnu dalību. Kopā e-prasmju nedēļā konsultēti un izglītoti ap **270** dažādi interesenti.

2017. gadā jauna datormācību grupa netika komplektēta, jo mazinājusies interese. Apmeklētāji nākuši ar konkrētiem jautājumiem uz individuālajām konsultācijām, lielākā daļa no viņiem jau ar datoriem, kas tika padziļinātas. Nozīmīga bijusi e-pasta, sociālo tīklu, Skype lietošanas, norēķinu un maksājumu apgūšana, dažādu programmu lietojums, kā arī risināti tehniski jautājumi. Secinājums - **individuālās mācības apmeklētājiem** ir daudz produktīvākas, nekā grupu mācības, tomēr tās saistītas ar lielākiem darbinieku resursiem.

Kopumā 2017. gadā datormācības kursu pabeidza 6 klausītāji, bet padziļinātas individuālās konsultācijas sniegtas vairāk kā 32 interesentiem.

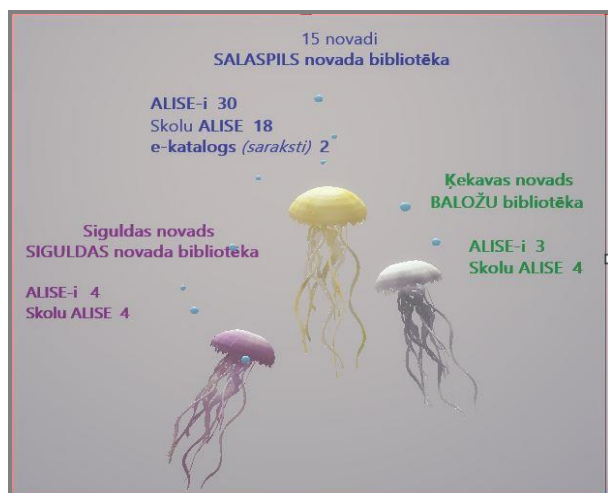
2017. gada martā ar Salaspils novada Domes lēmumu tika apstiprināti jauni maksas pakalpojumi, līdz ar to paplašināts pakalpojumu grozs. Studenti un skolēni biežāk izvēlējušies referātus, studiju darbus un citus dokumentus iesiet bibliotēkā. Te par demokrātisku cenu var saņemt kopēšanas un skenēšanas pakalpojumus, līdz ar to strauji pieaudzis kopiju un datorizdruku skaits lasītavā, kas apliecina, ka Bibliotēka ir stabils maksas pakalpojumu centrs. Diemžēl, samazinājies to apmeklētāju un apmeklējumu skaits, kas „mācās uz vietas”, vai izmanto bibliotēkas krājumu kā resursu izglītības un mūžizglītības papildināšanai.

Iedzīvotājiem tiek nodrošināta jaunākā Salaspils novada pašvaldības informācija - likumdošanas akti, publiskie pārskati, novada attīstības stratēģija un programmas, informācija par pilsētu, novada domi, pašvaldības iestādēm, uzņēmumiem novadā, kā arī tūrisma, izglītības, kultūras un sporta informācija.

Elektroniskais katalogs

Pierīgas novadu bibliotēku kopkatalogu veido **15** novadu **30** publiskās bibliotēkas (bijušais Rīgas rajons) un **18** skolu bibliotēkas.

Pierīgas novadu bibliotēku virtuālo kopkatalogu veido kopkatalogs un Ķekavas un Siguldas novadu e-katalogi (kopā **17 novadu 40 publiskās, 26 skolu** bibliotēkas).

30 publiskās bibliotēkas un **14** skolu bibliotēkas **nodrošina** lietotājiem **automatizētu** krājuma **izsniegšanu un saņemšanu**.

Tabula „BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēt i lietotāji (2017)	Pasūtīts (Web) eks (2017)
			Cirkulācij a	SBA	Komplek - tēšana		
Salaspils novads	5	5	5	3	5	240	1592
Ādažu novads	1	1	1	1	1	96	99
Babītes novads	3	3	2	2	2	44	294
Baldones novads	2	2	2	1	2	25	81
Carnikavas novads	1	1	1	1	1	4	58
Garkalnes novads	3	3	3	2	3	28	8
Inčukalna novads	4	4	2	2	4	17	42
Krimuldas novads	7	7	5		6		
Mālpils novads	3	2	2	1	2	2	
Mārupes novads	5	5	2	1	4	25	262
Olaines novads	3	3	3	3	3	120	181
Ropažu novads	4	4	3	2	4	6	52

Saulkrastu novads	2	2	2	1	2	53	84
Sējas novads	3	2			2		
Stopiņu novads	4	4	3	2	4	52	148

Ieteikumi tabulas izstrādātājiem: jāpilnveido sadaļas – izdalot skolu bibliotēkas (Skolu ALISE-i). Skolu bibliotēku darbs sistēmā (dažos moduļos) būtiski atšķiras no publisko bibliotēku – cirkulācijas modulī tās darbojas aktīvi, bet uz āru/attālināti pakalpojumu nesniedz – apkalpo tikai lokālos klientus. Tādēļ SBA modulis, pasūtījumi (Web) netiek izmantoti, kā arī netiek piešķirti autorizācijas dati.

Veidojas tendence – autorizācijas dati tiek piešķirti, bet pasūtīto eksemplāru skaits Web ir samērā mazs. **Secinājumi:**

- pakalpojuma veids netiek *pietiekami* reklamēts/ piedāvāts;
- iespējams, ka bibliotekāri un lietotāji izmanto tradicionālas metodes (izliek jaunieguvumu izstādes uz n dienām un lietotāji manuāli pierakstās uz grāmatām);
- SBA moduli jāturpina pilnveidot, lai tas būtu *draudzīgs*/ērts bibliotekāriem (gan korekti uzrādot izsnieguma ziņas, gan izgūstot Web statistiku);
- *Tabula „BIS ALISE izmantošana”* skolu Alise-i skaits iespaido un veido nekorektu ainu par SBA, pasūtīto eksemplāru skaitu Web, kā arī autorizēto lietotāju skaitu reģionā/novadā/pilsētā.

Pārskata periodā Salaspils novada bibliotēka nodrošinājusi sistēmas darbu BIS ALISE **i-bibliotēkām** - datu apstrāde, kontrole u.c. bibliotekārie darba procesi:

- **veidoti ieraksti** un **pievienoti 984** eksemplāri **2** bibliotēkām (Sējas novada Ainavu bibliotēka, Sidgundas bibliotēka), tām kurām nav BIS ALISE licence;
- **nodrošināta** BIS ALISE pieeja **2 skolu bibliotēkām** (Zaķumuižas pamatskolas bibliotēka, Skultes pamatskolas bibliotēka);
- pēc pieprasījuma veidoti Periodikas fondi u.c.;
- **6** bibliotēkās veikta krājuma inventarizācija, lai salīdzinātu krājuma faktisko stāvokli ar bibliotēkas uzskaites dokumentiem (Mārupes pamatskolas, Krimuldas novada Lēdurgas, Inciema, Atmodas un Turaidas bibliotēkas, Saulkalnes filiālbibliotēkā);
- skolu bibliotēkām salīdzināti un pievienoti skolēnu un pedagogu saraksti, lai uzsāktu/turpinātu automatizētu lietotāju apkalpošanu (Baldones vidusskola, Jaumārupes pamatskola, Salaspils 2. vidusskola un Mālpils vidusskola)

Pierīgas publiskajās un skolu bibliotēkās inventarizācijas process tiek plānots un saskaņots ar vietējām pašvaldībām. Informācijas un resursu nodaļas darbinieki brauc uz bibliotēku ierādīt darbu ar inventarizācijas programmu, kā arī vajadzības gadījumā nodrošina ar portatīvajiem datoriem un svītrkodu lasītājiem. Šī ir pozitīva prakse, jo nostiprina praktiskās iemaņas un novērš iespējamās kļūdas. Inventarizācijas rezultāti tiek apkopoti.

Problēmas turpina sagādāt - rezultātu salīdzināšana ar bibliotēkas SUG 3 daļu, grāmatvedības datu sakritība ar BIS ALISE krājuma stāvokli un vēl arvien Inventarizācijas akta formas aizpildīšana.

Regulāri tiek veikti BIS ALISE daudzveidīgie integritātes testi, kuri palīdz novērst kļūdas.

Skolu bibliotēkas turpina interesēties par sistēmu un pievienoties Pierīgas novadu bibliotēku kopkatalogam. Skolu bibliotēku *vājās vietas* – slikta aprakstu kvalitāte, atšķirīgas

prasības krājuma uzskaitē, nesakārtoti krājumi. Viena no lielākajām problēmām – kadri, jo reti tur strādā bibliotēku nozares speciālisti.

Tabula „Reģiona kopkataloga dati”

	2016	2017	% salīdzinot ar iep. gadu
Kopējais ierakstu skaits	83647	88041	+5%
Kopējais eks. skaits	492861	536783	+8.2%
Kopējais turpinājumresursu eks. skaits	57207	68525	+16.5%
Autoritatīvā datubāze (kopējais ierakstu skaits)	17591	18505	+5%
Lasītāju datubāze (kopējais lasītāju skaits)	33056	37409	+11%

Katra bibliotēka regulāri papildina elektronisko *kopkatalogu* ar jauniem *datiem*, veicot ienākušo resursu apstrādi, tāpēc visās datubāzēs pieaug ierakstu skaits. Autoritatīvo ierakstu datubāzē arī vērojama šī tendence – kaut gan elektroniskajā katalogā bibliotēkas pašas neveido autoritatīvos ierakstus, bet ar Z39.50 protokolu atvelk un sasaista, lai nodrošinātu kvalitatīvas informācijas izguvi. Atšķirīgas darba nianšes ir novada datubāzē, jo bibliotēkām pašām jāveido autoritatīvie ieraksti personālijām, institūcijām (LNB tie nav pieejami).

Lasītājs ir apmierināts, kad saņem sev vajadzīgo izdevumu mācībām, dvēseles apmierināšanai, pašizglītošanās procesam. Pārskata periodā Starpbibliotēku abonementa kārtā (SBA) nodrošināto eksemplāru skaits ir audzis. Pieprasītie dokumenti tika nosūtīti uz **11** Pierīgas reģiona bibliotēkām, savukārt, lai nodrošinātu salaspiliešu vajadzības, Bibliotēka sadarbojusies ar **15** bibliotēkām (**211 eks.**).

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2015	2016	2017
Salaspils novada bibliotēka			
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits		30	211
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	21	85	234

5. Krājums

Bibliotēkas krājuma komplektēšana notiek saskaņā ar “Salaspils novada bibliotēkas Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika. 2015. - 2019. gadam”, kurā ir noteikti visu struktūrvienību krājuma komplektēšanas, attīstības, saglabāšanas un rekomplektēšanas procesi.

Komplektējot Bibliotēkas un tās struktūrvienību krājumus, tiek ņemtas vērā bibliotēkas mērķi, funkcijas un mērķauditorijas.

Pārskata periodā krājuma komplektēšanas prioritātes Bibliotēkā noteica lietotāju pieprasījums, tādēļ 2017. gadā lielāka uzmanība tika pievērsta nozarēm:

- Daiļliteratūra,
- Sabiedriskās zinātnes,
- Psiholoģija,
- Vēsture.

Tāpat kā iepriekšējos gadus, lielāko jaunieguvumu daļu sastāda daiļliteratūra latviešu un krievu valodā, jo lasītāju vidū tā aizvien ir vispieprasītākā. Pateicoties izdevniecību operatīvai jauniznākušo grāmatu reklāmai gan presē, gan interneta vidē, lasītāji ir informētāki un līdz ar to pieaug pieprasījums. Komplektējot daiļliteratūru prioritāte bija latviešu oriģinālliteratūrai, kura tika komplektēta iespējami pilnīgi. Kopumā jaunieguvumi tika iegādāti 1 eks., pieprasītākie, vadoties pēc lasītāju rindas BIS Alise - 2 eks. Joprojām Latvijā par maz tiek izdotas nozaru literatūras grāmatas, par to liecina arī lasītāju pieprasījumi (vairākums labāk vēlas nozares grāmatas latviešu valodā, nevis datubāzes angļu vai krievu valodā).

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums" (ieskaitot filiālbibliotēkas)

	2015	2016	2017
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	19286	18955	19298
<i>t. sk. grāmatām</i>	13849	13648	14497
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	3336	3500	4168
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	5293	4959	4801
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	0.83	0.81	0.82
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	19286	18955	19298

Pēdējos trīs gados **pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai** būtiski nav mainījies, tas **ir pietiekošs** un nodrošina grāmatu iegādi, neskatoties uz to nemītīgo cenu pieaugumu. 2017. gadā izvērtējot periodikas saturu un izmantojumu, tika samazināts finansējums šai krājuma daļai, savukārt bērnu grāmatām finansējums pieaudzis (attiecīgi pa gadiem: 17.3%, 18,5% un 21,6% no kopīgā finansējuma). Tas ir likumsakarīgi, jo projekta "Bērnu un jauniešu žūrijas" un "Vecāku žūrijas" grāmatas tika iegādātas par budžeta līdzekļiem.

Pašvaldības 2017. gada finansējuma sadalījums pa Bibliotēkas struktūrvienībām:

- Abonemets un lasītava – 7422.38 EUR (681 eks.),
- Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļa – 3315.51 EUR (455 eks.),
- Dienvidu filiālbibliotēka – 1699.08 EUR (200 eks.),
- Saulkalnes filiālbibliotēka – 2060.28 EUR (252 eks.).

Sakarā ar struktūrvienības vadītāja maiņu 04.04.2017 veikta Saulkalnes filiālbibliotēkas pilna krājuma pārbaude (inventarizācija). Krājums tika noskenēts vienā dienā un pamatojoties uz pārbaudes rezultātiem sakārtoti dati (filiālbibliotēkas SUG 3.d. un Krājuma stāvoklī BIS Alisē). Šāda veida pārbaudes ieteicamas bibliotēkām ar samērā nelielu krājumu, jo tās ļauj ātri un kvalitatīvi konstatēt reālo krājuma lielumu, īpaši tad, ja ir neatbilstība starp bibliotēkas SUG 3.d., BIS Alises Krājuma stāvokļa un grāmatvedības datiem.

Tabula "Krājuma rādītāji" (ieskaitot filiālbibliotēkas)

	2015	2016	2017
Jaunieguvumi kopā	5178	5156	4925*
<i>t. sk. grāmatas</i>	2859	2705	2815
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	565	457	436
<i>t. sk. bērniem</i>	638	596	874*

<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	2221	2376	2062
Izslēgtie dokumenti	7146	3474	2562*
Krājuma kopskaits	79563	81030	82761
Grāmatu krājuma apgrozība	0,80	0,72	0,74
Periodisko izdevumu apgrozība	1,02	0,99	0,83

* ieskaitot VKKF programmas „Bērnu un jauniešu žūrija” ietvaros saņemtos un citām bibliotēkām nodotos eks.

2017. gadā nedaudz pieaudzis grāmatu krājuma apgrozījums, jo aktivizējusies savstarpējā grāmatu apmaiņa starp Pierīgas reģiona bibliotēkām, izmantojot BIS Alise piedāvātās SBA moduļa iespējas. Pieaudzis jaunieguvumu skaits: vairāk iepirkta grāmatas par budžeta līdzekļiem (filiālbibliotēkām, Bērnu un jauniešu nodaļai), vairāk ņemti uzskaitē arī lasītāju un iestāžu dāvinājumi. Krājuma kopskaits palielinājies arī tādēļ, ka jaunieguvumu skaits nu jau otro gadu pārsniedz norakstīto izdevumu skaitu.

2017.gadā summārajā uzskaitē ņemti **2863 eks.** jaunieguvumi par **20190.92 EUR**, no kuriem:

- **VKKF programmas „Bērnu un jauniešu žūrija” ietvaros saņemtie 224 eks. par summu 1729.59 EUR** nodoti Pierīgas reģiona bibliotēkām.
- **Galvenais finansējuma avots** - Salaspils novada pašvaldības finansētais **bibliotēkas budžets**, no kura 2017.gadā iepirkti **1588 eks.** grāmatu un citu informācijas nesēju **par 14497.25 EUR** (tai skaitā 25 eks. audiovizuālie par 219,73 EUR).
- Dāvinājumi – 3385.20 EUR,
- Projekta līdzekļi – 578.88 EUR ("Latviešu oriģinālliteratūra Latvijas bibliotēkās")

Bibliotēkas krājuma jaunieguvumu sadalījums:

pa nozārēm:

- daiļliteratūra – 1784 eks. (68%),
- nozaru literatūra – 855 eks. (32%).

pa dokumentu veidiem:

- *grāmatas* – 2591 eks. (98%),
- *audiovizuālie dokumenti* - 44 eks. (1,5%),
- *pārējie dokumenti (spēles, notis u.c.)* – 4 eks. (0,5%).

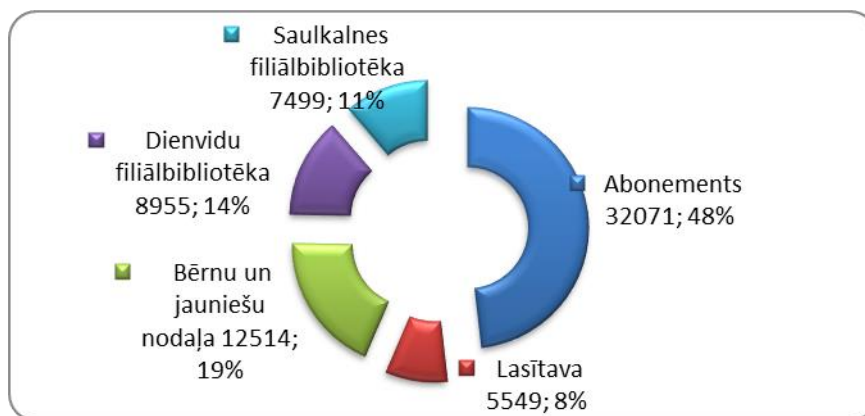
pa valodām:

- latviešu valodā – 2069 (78%),
- krievu valodā – 518(20%),
- citās svešvalodās – 52(2%).

Bibliotēkas krājumu var vērtēt kā stabilu, daudzpusīgu, vērtīgu. Pašvaldības finansējums pārskata periodā uz 1 iedzīvotāju ir 0,82 EUR, bet uz 1 bibliotēkas lietotāju 4.08 EUR; dokumentu kopskaits uz 1 lietotāju ir 18.76 (ar periodiskajiem izdevumiem 21.81).

2017. gadā **norakstīti 2562 eks.** par summu **3970.61 EUR**, t.sk. **1096 eks.** periodiskie izdevumi un VKKF projekta „tranzīta” eksemplāri.

Salaspils novada bibliotēkas un tās struktūrvienību **kopējais krājums** (bez periodikas) 2017. gada beigās ir **66588 eks.** par summu **296217.10 EUR**.

Datubāzes

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

Dabubāze	2014	2015	2016	2017
Letonika	421	415	624	648
News	1016	407	1010	963
EBSCO	290	107	185	698
Britannica Online Library				325
Analītika (ierakstu skaits)	7681	8285	9155	9871

2017. gadā ievērojami pieaudzis EBSCO datubāzes izmantojums. Tas pamatojams ar autorizācijas datu piešķiršanu attālinātai pieejai studentiem un interesentiem, kā arī regulāru individuālu atgādinājumu.

Darbs ar parādniekiem

Ar grāmatu nodošanas kavētājiem iespēju robežās tiek veikts individuāls darbs, mudinot ievērot grāmatu lietošanas termiņus, droši kontaktēties ar bibliotēku, lūdzot pagarināt lietošanas termiņu, ja ir tāda nepieciešamība, aktīvāk izmantot grāmatu nodošanas iekārtu.

6. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Salaspils novada bibliotēkas Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļa (turpmāk – Bērnu nodaļa) ir Bibliotēkas struktūrvienība, kas specializējas Salaspils novada bērnu un jauniešu apkalpošanā. Bērnu nodaļas galvenie uzdevumi ir nodrošināt neierobežotu piekļuvi kvalitatīvai informācijai, veicināt lasīšanu, nodrošināt saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējas, izkopt iemaņas un prasmes informācijas tehnoloģiju apguvē.

Bērnu nodaļas lasītāji lielākoties ir Salaspils Pirmsskolas izglītības iestāžu bērni, Salaspils divu vidusskolu audzēkņi, kā arī Salaspils vispārizglītojošo skolu pedagogi un skolēni, kas mācās Rīgas skolās.

Salaspils novada bibliotēkas bērni un jaunieši veido ievērojamu daļu lasītāju - 42% no reģistrētajiem lasītājiem.

Skaitliskie rādītāji

	2015	2016	2017	% salīdzinot ar iep. gadu
Lasītāju skaits - bērni līdz 18.g.	1301	1239	1304	-5% ; +5%
Apmeklējums - bērni līdz 18.g.	13710	11094	12227	-19% ; +10%
Izsniegums - bērni līdz 18.g.	17633	12720	14000	-28% ; +10%
Datoru izmantošana Bērnu nodaļā	2456	1697	1543	-31% ; -9%
Lasīšanas veicināšanas pasākumi	41	29	37	-12 ; +8

Analizējot statistikas rādītājus, redzams, ka lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums skaitļos ir nedaudz palielinājies, izņemot datoru izmantošanu, kur skaitliskie rādītāji turpina samazināties.

Ikdienas novērojumi liecina, ka bērni un jaunieši labprāt apmeklē bibliotēku, lai pavadītu savu brīvo laiku – spēlētu galda spēles, noskatītos DVD filmu, izmantotu sociālos tīklus un spēļu aplikācijas savos viedtālrunos. Diemžēl bērniem un jauniešiem arvien trūkst motivācija lasīt. Tas varētu būt risināms ar daudzveidīgāku un mūsdienīgāku pieeju lasīšanas mācīšanai un veicināšanai gan skolā, gan ģimenē. Savukārt bibliotēkai, organizējot vairāk pasākumus un nodarbības, pieaug arī skaitliskie rādītāji.

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija

Pierīgas reģiona bibliotēkām tiek sniegta konsultatīvā palīdzība darbam ar bērniem, krājuma sistematizēšanā pa vecuma grupām un novietojumu BIS Alise.

Koordinēts 2017. gadā uzsāktais Latvijas Nacionālās bibliotēkas iniciētais konkurss *Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība*. Kopumā reģionā ir pieteikušās 14 skolu un publiskās bibliotēkas. 2018. gada pavasarī (aprīlī) plānots Pierīgas reģiona fināls.

Ceļojošā foto izstāde “*Bērns – grāmata – bibliotēka*”, kura tika izveidota 2016. gadā ar mērķi pievērst uzmanību grāmatai, uzsvērt bibliotēkas nozīmi un veicināt lasīšanas tradīcijas ģimenē, tika eksponēta Ropažu novada, Stopiņu novada Sauriešu, Babītes novada pašvaldības bibliotēkās un Salaspils 1. vidusskolā.

Bibliotēkas krājuma veidošana

Bērnu nodaļa kārtējo krājuma komplektēšanu veic saskaņā ar Salaspils novada bibliotēkas izstrādāto krājuma komplektēšanas koncepciju, atbilstoši bērnu un jauniešu nodaļas profilam un uzdevumiem ar mērķi maksimāli apmierināt mērķauditorijas vajadzības. Jaunākās grāmatas tiek komplektētas vienreiz mēnesī, īpaša uzmanība veltīta skolēnu ieteicamās literatūras sarakstos esošo iespieddarbu nodrošinājumam. Piekomplektēšana notiek balstoties uz *Atteikto pieprasījumu uzskaites burtnīcas* un BIS Alise lasītāju rindas datiem.

Lasīšanas veicināšanas programmas *Bērnu un jauniešu žūrija* kolekcija tika iegādāta 2 eks. par Bibliotēkas budžeta līdzekļiem (24 eksemplāri par 410,35 EUR).

Pārskata periodā krājums papildināts ar **529** iespieddarbiem, kas ir 27 % no kopējā jaunieguvumu skaita. Procentuālais sadalījums pa vecumgrupām ir: *pirmsskolas vecuma bērniem 23 %; jaunākā skolas vecuma bērniem 36 %; vidējā skolas vecuma bērniem 21 %; vecāko klašu skolēniem 18 %.*

Tiek komplektētas arī spēles un audiovizuālie dokumenti (klausāmgrāmatas, spēlfilmas un animācijas filmas), rotaļu grāmatas vai grāmatas ar skaņu efektiem. 2017. gadā krājums papildināts: DVD -17, CD -1, spēles -1, rotaļu grāmatas – 7. Bērniem un jauniešiem abonēti 15 nosaukumu žurnāli.

Lai nodrošinātu krājuma optimālu izmantošanu, tiek turpināts darbs pie elektroniskā kataloga aprakstu pilnveidošanas – atspoguļots krājuma (grāmatas) saturs.

Uzziņu un informācijas darbs tiek nodrošināts katru dienu apkalpojot lasītājus. Pārskata gadā ir sniegta 171 konsultācija, 37 tematiskās un 623 faktu uzziņas (kopā 831). Lietotāji izrādījuši interesi par šādām tēmām: pasaules valstis un tautas, latviešu folklorā, mitoloģijā, dzīvnieki dabā un daiļliteratūrā, māksla, rakstnieki, profesijas, Salaspils vēsture, Latvijas vēsture, ķīmija, sports u.c. Lielāks pieprasījums bija pēc dzejas izdevumiem, īpaši tika meklēti dzejnieku I.Zanderes, P.Brūvera, E.Veidenbauma dzeja un dzejoļi par Latviju. Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantots uzziņu krājums, dažādi interneta resursi un abonētās datu bāzes. Skolēni tiek konsultēti un rosināti apgūt Bibliotēkā pieejamos resursus.

No 27. marta līdz 2. aprīlim **E – prasmju nedēļas** ietvaros divu Salaspils vidusskolu

5. klasēm (kopā 8 klases - 191 apmeklētājs) novadītas nodarbības, kurās bērni iepazīstināti ar bibliotēkas veidotajām datubāzēm un abonēto datubāzi *Letonika.lv*.

Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

2017. gadā Bērnu nodaļa piedāvāja 25 literatūras un tematiskās izstādes un 37 tematiskus pasākumus un izglītojošas nodarbības.

- Nozīmīga vieta Bērnu nodaļas darbā ir lasīšanas veicināšanas programmai

Bērnu un jauniešu žūrija - pārskata periodā rīkoti 3 lielāki pasākumi, kuros aktīvākajiem ekspertiem bija iespēja tikt ar rakstnieku, braukt ekskursijā, piedalīties orientēšanās spēlē un diviem labākajiem ekspertiem - iespēja piedalīties Latvijas Nacionālajā bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmas *Bērnu un jauniešu žūrija 2016* lasīšanas maratona noslēguma pasākumā „Lielie lasīšanas svētki”.

- Uzsākot Latvijas Nacionālā bibliotēkas iniciēto **Skaļās lasīšanas sacensību**, 1.decembrī Bērnu nodaļā norisinājās Salaspils fināls, tajā tika noskaidrots uzvarētājs - Salaspils novada Skaļās lasīšanas sacensības čempions, kurš turpinās cīņu Pierīgas reģionālajā finālā. Kopumā konkursā no Salaspils 1. vidusskolas piedalījās 25 skolēni un 10 labākie piedalījās vietējā finālā.

- Bērnu nodaļa **iesaistījās** Mūzizglītības un kultūras institūta „Vitae” iniciētā un VKKF atbalstītā projektā **“Kultūras izpratnes un izpausmes kompetence un tās sistēmiska attīstīšana izglītībā”**. Projekta mērķis ir veidot sistēmisku, līdzatbildīgu un uz sadarbību un pašiniciatīvu balstītu pieeju kultūras izpratnes un izpausmes kompetences attīstīšanai 1.-6.klašu bērniem, izmantojot skolu, pašvaldību bibliotēku un muzeju piedāvātās iespējas.

Šajā projektā Bibliotēkas uzdevums ir piedāvāt plašākas iespējas un rast interesantus risinājumus tēmas izpētei - kā atbalsta institūcijai sagatavot nodarbības sasaistot tās ar mācību vielu, tādējādi dodot pievienoto vērtību jau esošajām zināšanām. Sadarbojoties ar Salaspils 1. vidusskolas 2. klases skolotāju un viņas audzēkņiem tika pētīta tēma “Ūdens”.

Nodarbībā tika izmantoti dažādi informācijas avoti, tehniskie uzskates līdzekļi un praktiskas nodarbības prasmju un iemaņu izkopšanai. Mērķis bija bērņus iepazīstināt ar bibliotēkas daudzveidīgajiem resursiem, iemācīt informācijas meklēšanas pamatprincipus, radīt interesi, rosināt iztēloties, veicināt izpratni. Galvenais ir iedrošināt bērņus meklēt informāciju bibliotēkā, jo te tā ir ticama un, ja kaut kas neizdodas, tad vienmēr var jautāt bibliotekāram.

Skolēnos arī jārosina attīstīt domāšanu un radošumu kultūras izpratnes veicināšanas jomā:

- Mūzikas klausīšanās nozīme ir attīstīt spēju klausīties būt tajā ieinteresētam. Iespēja iztēloties un vizualizēt dzirdēto pašam (mēģināt saklausīt strautiņu mutuļošanu, putnu dziesmas utt.).
- Priekšā lasīšana – patīkama nodarbe, līdzpārdzīvojums. Lasot fragmentu no grāmatas – iztēloties kāds ir ūdensvīriņš, kā arī tēta un ūdensvīriņa sarunu par dažādām ūdens gudrībām – ūdens pilītes, mākoņi, lietūs, ūdens tvaiks. Lasīšana attīsta fantāziju, paplašina vārdu krājumu, pilnveido prasmi domāt, paplašina pasaules uztveri, sniedz gandarījumu un prieku.
- Filmiņas skatīšanās (vizualizācija) deva iespēju nostiprināt iegūtās zināšanas. Tas veicināja priekšstatu par ūdens riņķojumu dabā.

Tas viss kopā veiksmīgi palīdz attīstīt bērna kognitīvās spējas: sajust, atcerēties, domāt, analizēt un iztēloties.

Šāda sadarbība starp izglītības un kultūras iestādēm ir vitāli nepieciešama, lai skolēnos radītu nepieciešamību izzināt, veicinātu interesi un vēlmi paplašināt savas zināšanas.

- Veiksmīgi un iemīļoti ir lasīšanas veicināšanas tradicionālie pasākumi, īpašāki tie kļūst, ja piedalās kāda radoša personība:

17.martā **Bērnu un jauniešu žūrijas noslēguma pasākumā** bērņiem bija iespēja tikt ar sērijas “Mākslas detektīvi” bērnu grāmatu autori **Luīzi Pastori**. Rakstniece pastāstīja par savu pirmo pieredzi stāstu rakstīšanā, par grāmatas tapšanas ceļu līdz lasītājam un pašreizējo literāro darbību. Noslēgumā piedāvāja bērņiem radošo uzdevumu, kur 8 gleznu

reprodukcijās bija jāspēj saskatīt un atrast atbildes uz jautājumiem. Prasmīgākie un ātrākie uzdevumu veicēji balvā saņēma grāmatu ar rakstnieces autogrāfu.

Bibliotēku nedēļas ietvaros bibliotēkā viesojās **Zane Zusta**, grāmatas „Ucipuci meklē mājas” autore, kura iepriecināja mazos pirmsskolas izglītības iestādes „Ritenītis” bērnus un pedagogus. Grāmata ir Latvijā inovatīvs risinājums bērnu literatūrā, jo tajā iestrādāts leļļu teātris ar maināmiem foniem un papīra lelles ar grāmatu tēliem. Grāmatas beigās ir arī iestrādāta „Ucipuci zinības” sadaļa, kurā pūcīte sniedz vērtīgus padomus, kā būtu jārikojas bērnam, ja gadās nomaldīties. Stāstījuma beigās grāmatas autore iesaistīja bērnus izspēlēt leļļu teātri un noslēgumā katrs izkrāsoja savu pūcīti Ucipuci.

Savukārt **Dzejas dienu pasākumā** bērnus iepriecināja dzejnieces **I. Zanderes** jautrie, skanīgie un asprātīgie dzejoļi. Pēc dzejas lasījuma klausītājus priecēja muzikāls priekšnesums “Pasaka par mūzikas instrumentu karaļvalsti”, kurā piedalījās – teicēja Baiba Īvāne-Kronberga, galvenā vijole **Karlīna Īvāne**, muzikālās studijas “Vijolītes” dalībnieki un ģitāru spēlēja Aleksandrs Vališevskis un Aiga Grasmāne. Arī klātesošie tika iesaistīti uzvedumā, kurā vajadzēja atdarināt vēja šalkšanu, zirgu skriešanu un putnu balsis. Šo skanīgo orķestri aizrautīgi un atraktīvi diriģēja dzejniece Inese Zandere.

Lasīšanas veicināšanas aktivitātes Bērnu nodaļā

Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku Pirmsskola, 1.kl.	12 ekskursijas 251 bērni	Iepazīstas ar bibliotēku un tās krājumā esošo grāmatu daudzveidību, pakalpojumiem, bibliotēkas lietošanas noteikumiem	
Vispasaules drošāka interneta diena Sākumskolas 2.kl.	3 pasākumi 87 bērni	Informatīvi izglītojošs pasākums „Kopā par labāku internetu!”	
E- prasmju nedēļa 5.kl	8 nodarbības 183 bērni	Iepazīstināšana ar datu bāzi <i>Letonika.lv un elektronisko katalogu</i>	
Bibliotēku nedēļa 1.-4.kl. un pirmsskola	2 pasākumi 67 bērni	▪ Radošā darbnīca, tikšanās ar multimākslinieci I.Nesteri ▪ Tikšanās ar grāmatas “Ucipuci meklē mājas” autori Z.Zusti	
Dzejas dienas Sākumskolas bērni	55 bērni	Tikšanās ar dzejnieci I. Zanderi, muzikāls priekšnesums “Pasaka par mūzikas instrumentu karaļvalsti”	

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa Sākumskolas 4.kl.	4 pasākumi 98 bērni	▪ <i>Rīta stundas</i> lasījumi	
Lasīšanas veicināšanas programmas Bērnu / jauniešu žūrija aktivitātes 1.-9.kl	17 bērni 20 dalībnieki 30 bērni	Tikšanās notiek skolēnu brīvlaikos. ▪ Noslēguma pasākums – tikšanās ar rakstnieci L.Pastori (marts) ▪ Ekskursija- A.Pumpura Lielvārdes muzejs (maijs) ▪ Orientēšanās spēle “Gaismas pils”, izstādes “Grāmata Latvijā” apskate (oktobris)	
VKF VKKF projekts “Kultūras izpratnes un izpausmes kompetence un tās sistēmiska attīstīšana izglītībā” 2.kl. skolēni	2 nodarbības 46 skolēni	Apskatīta tēma “Ūdens”	
Nacionālā Skalās lasīšanas sacensība 5.-6.kl. skolēni	28 bērni	1.dec. notiek Salaspils Skalās lasīšanas sacensības fināls (10 finālisti)	

Sadarbība veiksmīgi tiek praktizēta ar Salaspils pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām. Sadarbība veidojas pēc savstarpējās ieinteresētības, pateicoties vienas vai otras puses iniciatīvai un entuziasmam.

Bibliotēku darbinieku tālākizglītības vērtējums specializācijā - regulāri tiek apmeklēti profesionālās pilnveides kursi un semināri. Visas Bērnu nodaļas darbinieces apmeklēja konferenci bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "Es piederu šeit".

Nepieciešams vairāk kursu un semināru, veltīti aktualitātēm bērnu literatūrā un bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Novērojumi liecina - bērniem no gada uz gadu zūd motivācija lasīt. Iemesli noteikti ir dažādi – viņiem nav laika, jo noslogoti skolās un ārpuskolas nodarbībās

Pēdējos gados ir strauji audzis bērnu un jauniešu īpatsvars, kuri izmanto internetu savos viedtālrunos. Tā ir kļuvusi par aktuālu problēmu bibliotēkā, jo bērni izmanto bibliotēkas

telpas, lai pavadītu laiku kopā ar draugiem, taču tajā brīdī viņi ir skaļi un aizmirst par uzvedības normām.

Aktuāls jautājums ir pusaudžu un jauniešu piesaistīšana bibliotēkai. Šajā vecumā viņiem iešana uz bibliotēku vairs nav būtiska, jo ir citas intereses un prioritātes, kā arī ārpus skolas tiek piedāvātas plašas iespējas pavadīt brīvo laiku interešu pulciņos, mūzikas un mākslas skolā, sporta skolā un sporta namā.

7. Novadpētniecība

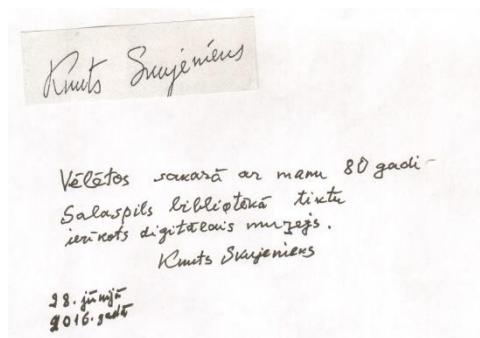
Novadpētniecības darbs veikts saskaņā ar *“Pierīgas novadu bibliotēku novadpētniecības koncepciju (2015.-2020.)”* un Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra izdotajām *„Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijām”* (2017). Turpināts vākt, apstrādāt, sistematizēt un darīt pieejamu novada cilvēku, vietējās dzīves un kultūras mantojuma dokumentētās liecības drukātajos, elektroniskajos u.c. medijos.

Pārskata perioda prioritātes:

➤ Izstādes **„Vaira Vīķe-Freiberga. Ar Sauli”** izveide. Izstādes materiālu apzināšanas procesā tika izskatīti Latvijas un pasaules bibliotēku katalogi, dažādi interneta resursi, datubāzes un tīmekļa vietnes, grāmatas un periodiskie izdevumi, kā rezultātā izveidotas 11 planšetes, apjomīga 150 slaidu *PowerPoint* prezentācija un sistematizētas tematiskās mapes. Skat. arī pie sadaļas Pasākumi

➤ **Knuta Skujenieka** multimedialās vietnes izveides 1.posms – veikta nozīmīga iestrāde:

- izstrādāta vietnes koncepcija ar 5 galvenajiem pieturas punktiem;
- organizēta plaša materiālu izpēte un atlase (Skujenieku ģimenes ēka un dārzs iemūžināti fotogrāfijās, rakstnieka unikālais stāstījums un komentāri fiksēti audioierakstos);
- apkopotie materiāli digitalizēti un kārtoti atbilstoši multimedialās vietnes scenārijam un struktūrai. Kopā digitalizētas 944 vienības, tās nepieciešams sistematizēt un ievadīt BIS Alise, izveidojot lokālo digitālo kolekciju.

➤ Turpināta Pierīgas reģiona publisko bibliotēku darbinieku apmācība darbā ar novada datubāzi, sniegta regulāras konsultācijas un metodiskā palīdzība. Organizētas darba diskusijas par aktualitātēm novadpētniecības jomā – autoritatīvo ierakstu veidošana un nepieciešamība.

Novadpētniecības krājums ticis papildināts, galvenokārt, ar periodisko izdevumu rakstu kopijām, fotogrāfijām, videoierakstiem, nepublicētajiem materiāliem (interviju transkriptiem).

Preses rakstu kopijas tiek vāktas, sistematizētas un glabātas novadpētniecības mapēs. Materiāliem elektroniskajā formātā tiek pievienota saite uz oriģinālu tiešsaistē vai uz bibliotēkas ārējo cieto disku (pieejamam bibliotēkas lokālajā tīklā). Daļa izveidoto novadpētniecības materiālu elektroniskās kopijas tiek saglabātas zibatmiņā.

Turpināts papildināt Bibliotēkas vēsturi fotogrāfijās – digitālā formātā, kārtojot un glabājot tās uz bibliotēkas ārējā cietā diska.

Izmantojot *ABBY Fine Reader* programmu apstrādāta avīze „Salaspils Vēstis” no 1996. līdz 2000.gadam (**236** numuri) ar mērķi nodrošināt elektronisku pieeju e-kioskā no bibliotēkas telpām. 2017. gadā noslēgts trīspusējs līgums (Latvijas Nacionālā bibliotēka, Salaspils novada dome un Salaspils novada bibliotēka) par laikraksta „Salaspils Vēstis” elektroniskās versijas ieviešanu LNB Digitālo objektu pārvaldības sistēmā – DOM. Pārskata periodā sistēmā ievadīti **287** laikraksta numuri (no 2010. līdz 2017.gadam).

Tabula „Novada datubāzes rādītāji”

	2016	2017	Ierakstu skaita starpība
MARC21 ieraksti	2616	1973	-643
Autoritatīvie ieraksti	85	68	-17
Kopējais ierakstu sk. NP DB	24684	27846	+3162

2017. gadā Bibliotēkas veidoto ierakstu skaits novada datubāzē ir neliels, jo tika izvirzīta prioritāte - izstādes „Vaira Vīķe-Freiberga. Ar Sauli” veidošana.

Izveidotā izstāde ar bagātīgo un daudzveidīgo materiālu klāstu, raisījusi lielu interesi un pieprasījumu iedzīvotāju un Latvijas publisko bibliotēku vidū. Pateicoties tam, ka tehniski izstādi ir viegli pārvietot, tā ir rezervēta jau līdz 2019.gada vidum.

Novadpētniecības mapes, galvenokārt, izmanto – skolēni, studenti, pētniecisko darbu un projektu rakstīšanai. Pārskata periodā palielinājusies interese par Salaspils novada iestāžu vēsturi.

Novadpētniecības darbs tiek popularizēts, veidojot tematiskās izstādes, iedzīvotāju informēšanai izmantojot gan drukātos (vietējie laikraksti), gan elektroniskos medijus (bibliotēkas, pašvaldības u.c. bibliotēku nozares pārstāvošās tīmekļa vietnes).

Sadarbība novadpētniecības jomā

Uzsākot darbu Latvijas Nacionālās bibliotēkas Digitālo objektu pārvaldības sistēmā – DOM, notika regulāras konsultācijas ar sistēmas speciālistu par datu ievadi un rediģēšanu.

5.aprīlī bibliotēkas pārstāvis piedalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra projektā „Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijas” izstrādāšanā.

12.maijā bibliotēkas pārstāvji piedalījās Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēkas organizētajā Pierīgas novada bibliotēku novadpētniecības seminārā, kurā bija iespēja iepazīties ar seno māju un viensētu izpēti Latvijā un projektu „Senās mājvietas Stopiņu novadā” kā arī apmeklēt atsevišķas projekta apzinātās mājas: dzejnieka P.Brūvera mājas „Kalēji,” un mājas “Krīvi.” Māju saimnieki semināra dalībniekus iepazīstināja ar senām lietām un stāstiem par savu māju un dzimtu vēsturi. Tā bija lieliska iespēja iegūt jaunu pieredzi un smelties iedvesmu novadpētniecības darba daudzveidībai.

Veidojot izstādi „Vaira Vīķe-Freiberga. Ar Sauli” notika sadarbība ar Daugavas muzeju, Salaspils 1.vidusskolu, fotogrāfu Kasparu Suškeviču. Strādājot pie Knuta Skujenieka digitālā muzeja veidošanas, uzsākta sadarbība ar Andreja Upīša memoriālā muzeja galveno speciālistu Arni Koroševski.

Notiek regulāra sadarbība ar Pierīgas publiskajām bibliotēkām, 24. maijā organizēta apaļā galda diskusija 6 Pierīgas novada bibliotēkām: Salaspils, Baldones, Baložu, Olaines, Stopiņu, Siguldas. Apspriesti jautājumi par novadpētniecības darbu katrā no bibliotēkām, kā arī par vienotiem principiem apraksta veidošanā, pārejas posmā no MARC21 uz RDA katalogizācijas noteikumiem.

Jauninājums - sākts darbs LNB Digitālo objektu pārvaldības sistēmā – DOM.

Novadpētniecības darba problēma ir nodrošināt Pierīgas reģiona bibliotēku regulāru darbu un ieinteresētību novadpētniecības materiālu apzināšanā, sistematizēšanā un kvalitatīvu aprakstu veidošanā novada datubāzē.

Galvenais secinājums - uzdrošināties rakstīt projektus un īstenot idejas, kas sākotnēji var šķist sarežģītas un apjomā netveramas. Uzdrošināšanās un paveiktā darba rezultāts:

- gandarījums par paveikto.
- bagātīga profesionālā pieredze,
- pastiprināta iedzīvotāju interese par sava novada cilvēkiem, vēsturi un vietējā kultūras mantojuma nozīmi ikviena dzīvē,
- bibliotēkas atpazīstamība Latvijas mērogā.

8. Projekti

Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļa kā sadarbības partneris piedalījās Biedrības Mūžizglītības un kultūras institūts „Vitae” projektā „Kultūras izpratnes un izpausmes kompetence un tās sistemātiska attīstīšana izglītībā” realizējot speciāli sagatavotu tematisku nodarbību.

Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļa un Saulkalnes filiālbibliotēka piedalās VKKF kultūras programmā – *Bērnu un jauniešu žūrija – lasīšanas veicināšanas programma.*

9. Publicitāte

Informācija par Bibliotēkas aktualitātēm ir pieejama Salaspils novada bibliotēkas mājaslapā www.biblioteka.salaspils.lv, Salaspils novada domes mājaslapā – www.salaspils.lv un izdevumā „Salaspils Vēstis”, kā arī laikrakstā „Rīgas Apmēģa Avīze”.

Par lielākajiem pasākumiem informācija tiek ievietota Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv.

Tabula „Masu medijos atspoguļotā informācija”

	Publikācijas vieta	Nosaukums, tēma	Raksta autors
02.01.2017.	www.salaspils.lv	Pērnais gads bibliotēkā	
27.01.2017.	Salaspils Vēstis. - Nr.2, Bibliotēkas mājaslapa www.biblioteka.lv	Kuru dziesmu izdziedāju, to satinu kamolā : [par ikgadējo Jaungada sarīkojumu čaklākajiem lasītājiem, sadarbības partneriem un bibliotēkas izvirzītajiem Goda salaspiliešiem ar aktrises Zanes Jančevskas u.c. etnomuzikologu piedalīšanos Salaspils novada bibliotēkā]	Zariņa, Ilze
24.03.2017.	Salaspils Vēstis. - Nr.6, Bibliotēkas mājaslapa	"E-prasmju nedēļa 2017" novada bibliotēkās	
07.04.2017.	Salaspils Vēstis. - Nr.7	Salaspilī notiks bezmaksas seminārs par VID e-pakalpojumiem	
21.04.2017.	Salaspils Vēstis. - Nr.8, Bibliotēkas mājaslapa	No 18. aprīļa līdz 9. maijam - ceļojošā izstāde "Sadzejotā valsts"	Zariņa, Ilze
03.05.2017.	Salaspils Vēstis. - Nr.9, Bibliotēkas mājaslapa	Ceļojošā izstāde "Sadzejotā valsts" jeb sapnis par Latvijas valsti lirikā	Zariņa, Ilze
12.08.2017.	www.salaspils.lv www.biblioteka.lv	Vēl mazu brīdi augusts jeb svētki Dzejai septembrī tuvojas	
25.08.2017.	Bibliotēkas mājaslapa, www.salaspils.lv	Viesojoties pie kolēģiem Limbažos	Gleizde, Evita
06.10.2017.	Salaspils Vēstis. -Nr.19, Bibliotēkas mājaslapa, www.salaspils.lv	Septembri caurvij dzeja	Zariņa, Ilze

03.11.2017.	Salaspils Vēstis. - Nr.21	Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas pasākumi Salaspilī	
14.11.2017.	www.salaspils.lv	Spēlfilma „Zilie zvainiņi” būs arī Salaspilī	
17.11.2017.	Salaspils Vēstis. - Nr.22, Bibliotēkas mājaslapa www.biblioteka.lv	Bibliotēkā varēs noskatīties filmu "Zilie zvainiņi"	
27.11.2017.	www.salaspils.lv	Lasīšana un lasītprīeks iet roku rokā	Sagatavoja: Siņica, Inita, Mosāne, Dace, Grīnblate, Anna
11.12.2017.	Bibliotēkas mājaslapa	Salaspils novada bibliotēkā izstāde „Vaira Vīķe-Freiberga. Ar Sauli”	Zariņa, Ilze
15.12.2017.	Salaspils Vēstis -Nr.24, www.salaspils.lv	Prezidente Vaira Vīķe-Freiberga Dzimšanas dienu svin Salaspilī	Zariņa, Ilze
15.12.2017.	Salaspils Vēstis –Nr.24, www.salaspils.lv	Noskaidrots Salaspils skaļās lasīšanas konkursa čempions	Inita Siņica
15.12.2017.	Salaspils Vēstis – Nr.24	Ar interesantiem pasākumiem aizvadīts novembris bibliotēkā	Melne, Māra
19.12.2017.	Babītes Ziņas. - Nr.92	Babītes novada pašvaldības bibliotēkas vadītāja iegūst titulu "Gada bibliotekārs 2017"	Pētersone, Ināra

Pasākumi

Kopumā 2017. gadā Bibliotēkas lasītavā izvietotas 14 izstādes, no kurām viena - ceļojošā izstāde un sarīkoti 7 tematiski pasākumi. Izstādēs ietvertu vienību skaits - 400, no tām 240 - monogrāfijas. Dažas no izstādēm papildinātas ar tematiskajām materiālu mapēm (9), video vai audio ierakstu diskām (8), afišām/plakātiem (16). Divās izstādēs planšetes (16) pildīja pamatdaļas funkciju. Pasākumus apmeklēja vairāk kā 400 interesenti.

Krājuma popularizēšanas nolūkos Abonementā veidoti izstāžu cikli, piemēram, „Ceļojumi sauc” un organizēta tikšanās ar grāmatas „Par nacionālu valsti” autoru R.Zeltītu.

Kā ikkatru gadu, arī 2017.gadā, uz **Jaunā gada ieskaņas pasākumu** tika aicināti bibliotēkas draugi, labvēļi, sadarbības partneri un čaklākie grāmatu dāvinātāji. Klātesošos priecēja programma, kurā savijās latviešu tautasdziesmas, teikas, pasakas un nostāsti. Mākslinieki Ansis Jansons, vijolniece Lauma Bērza, Ēriks Zeps un aktrise Zane Jančevska, raisīja patīkamu gaisotni, aizkustinot ar vitālu, enerģisku priekšnesumu.

Tradicionālais Jaungada pasākums

Atzīmējot Latvijas valsts Neatkarības atjaunošanas gadadienu 4.maijā un Eiropas dienu 9.maijā, Salaspils novada bibliotēka saviem lasītājiem un citiem interesentiem piedāvāja izglītojošu Rakstniecības un mūzikas muzeja sagatavotu **ceļojošo izstādi** „Sadzejotā valsts.”

„Sadzejotā valsts” un interaktīvā nodarbība Salaspils 1.v-sk. 10. kl.

Izstāde ietvēra vēstījumu par Latvijas valsts tapšanu un attīstību. Tajā atspoguļots latviešu tautas literātu, dramaturgu, komponistu un mūziķu sapnis par savu valsti un tā īstenojums. Izstādes ietvaros Salaspils 1.vidusskolas 11.klases audzēkņiem notika interaktīva nodarbība, kuru vadīja muzeja speciāliste Anita Smeltere.

Tradicionāli septembrī bibliotēkā atzīmētas **Dzejas dienas**, uz tikšanos ar lasītājiem aicinot dzejnieku, atdzejotāju Pēteri Dragunu. Autors lasīja oriģināldzeju un atskaņoja savas kompozīcijas ar Raiņa un A. Dragunas vārdiem.

Dzejnieks Pēteris Draguns

Dzejai veltītu pasākumu ciklā bibliotēkas pārstāvji un ieinteresēti lasītāji devās ekskursijā uz Stopiņu novadu, kur dzejnieka Pētera Brūvera dzimtas mājās „Kalējos” norisinājās autora ģimenes un dzejas draugu tikšanās.

„Kalējos”satiekas dzejnieki I. Zandere un K.Skujenieks

Dzejas dienu tradīciju un to norisi vēsturiskā skatījumā atspoguļoja literārā izstāde „Pusgadsimtu un vēl...”. Tā tika veidota ar plašu grāmatu un preses rakstu kopu, iekļaujot afišas un plakātus par agrāk notikušajiem Dzejas dienu pasākumiem Salaspils bibliotēkā.

Dzejas dienu noslēgumā bibliotēkā izskanēja sadarbības pasākums ar kultūras namu „Energētiķis”- ***Citāda Knuta diena***. Atzīmējot dzejnieka vārda dienu, literāri muzikālās noskaņās varēja ielūkoties autora personībā gan ar režisora Ivara Tontegodes dokumentālās filmas „Knutifikācija” aizkadriem, gan sarunu par svētkiem un dzīvi. Pasākumā notika arī K.Skujenieka grāmatas „Divreiz dzimusī dzeja” atvēršana. Tajā apkopoti dzejoļi, kurus savā mūzikā iekļāvuši latviešu komponisti. Svētkos viesojās krājuma sastādītājs, dzejnieks Māris Salējs un apgāda „Jumava” pārstāve. Vakara izskaņā literatūrzinātnieks Arnis Koroševskis prezentēja paveikto Knuta Skujenieka digitālās vietnes tapšanas gaitā.

Sveicēju vidū studija „Vijolīte”

Dzejnieki K.Skujenieks un M.Salējs

Aizraujoša tikšanās, aizsākot ciklu „Ceļojumu stāsti”, notika rudenī, kad pieredzē un piedzīvotajā, mērojot Santjago ceļu, dalījās Valdorfa skolas skolotāja un bibliotēkas sadarbības partnere Jana Kolbina.

Gads tika noslēgts ar ļoti īpašu izstādi un tikšanos. Decembrī **Salaspils novada bibliotēkā viesojās eksprezidente Vaira Vīķe-Freiberga ar kungu Imantu, lai piedalītos bibliotēkas veidotās izstādes „Vaira Vīķe-Freiberga. Ar Sauli” atvēršanā**. Izstādes saturu veido 11 *Roll-up* stendi un literatūras vienības no bibliotēkas krājuma, kas eksponēšanas laikā papildinātas ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas grāmatu kolekciju. Tā īstenota kā ceļojošā izstāde, kurā apmeklētājam dota iespēja iepazīt Vairas Vīķes-Freibergas dzīves gājumu un zinātnisko darbību no bērnības līdz pēcpresidentūras laikam. Izstādē akcentēta eksprezidentes profesionālā aizraušanās - latviešu tautasdziesmu pētniecība.

Vaira Vīķe-Freiberga un Imants Freibergs Salaspils novada bibliotēkā

Bibliotēkas kolektīvs paveica neiespējamo - izpētīta un apkopota ļoti plaša informācija: Vairas Vīķes-Freibergas administratīvā darba pieredze organizācijās, dalība starptautiskajās organizācijās, patronāža Latvijā un pasaulē, amati, piešķirtie Goda doktori, Latvijas un ārvalstu vizītes. Rīgas pilī nofotografēti valstu piešķirtie ordeņi eksprezidentei, kā arī veikta aptauja dažādos Latvijas novados : *Vaira Vīķe-Freiberga ir Tautas prezidente, jo...*

10. Sadarbības tīkla raksturojums

Ikdienā sadarbība notiek ar Daugavas muzeju, Salaspils vidusskolām (realizējot projektus), pirmsskolas izglītības iestādēm, kultūras namu (pasākumu organizēšana) un citām Latvijas bibliotēkām.

Izstādes „Vaira Vīķe-Freiberga. Ar Sauli” planšete „Bērnība.Treju radu” tapa sadarbībā ar Daugavas muzeja speciālisti L.Vanagu, Salaspils 1.vidusskolas skolotāja D.Tauriņa un viņas audzēkņi apkopoja eksprezidentes vizītes Latvijā un ārvalstīs. Izstādes satura īstenošanā savu ieguldījumu sniedza I. Freibergs un Vairas Vīķes-Freibergas sekretāre D.Lasmane. Arī Salaspils mākslinieki tika iesaistīti izstādes tapšanā: fotopakalpojumus nodrošināja K.Suškevičs, dizainu izstrādāja D.Zilauce.

Multimediālās vietnes „Knuts Skujenieks” koncepcijas izstrāde notika sadarbībā ar salaspilieti literatūrzinātnieku A.Koroševski un K.Skujenieka ģimeni.

Salaspils novada bibliotēka aktīvi līdzdarbojas Salaspils kultūrpolitikas veidošanā, piedāvājot bezmaksas pasākumus un aktivitātes plašam apmeklētāju lokam.

Kopā ar citām kultūras iestādēm Bibliotēka iesaistās novada svētku, Dzejas dienu un citās nozīmīgās aktivitātēs, kā arī, atsaucoties uz citu institūciju - Latvijas Interneta asociācija, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija, Latvijas Bibliotekāru biedrība, UNESCO Latvijas Nacionālā komisija u.c. aicinājumiem - Latvijas mēroga pasākumos, tādos kā „Drošs internets”, „e- prasmju nedēļa”, „Latvijas bibliotēku nedēļa”, „Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa” u.c.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

2017.gadā visi 16 novadi noslēguši sadarbības līgumus ar Salaspils novada domi par Salaspils novada bibliotēkas (reģiona galvenās bibliotēkas) funkciju veikšanu un finansēšanu.

Aizvadītā gada **galvenie uzdevumi** metodiskajā darbā:

- Pierīgas reģiona novadu (7) bibliotēku (15) atkārtota akreditācija;
- bibliotekāru kvalifikācijas paaugstināšana – apmācības, mācību semināri, konsultācijas, pieredzes braucieni u.c.

Lai sagatavotu Pierīgas reģiona publiskās bibliotēkas atkārtotai akreditācijai un veicinātu to tālāku attīstību:

1. veikta bibliotēku apmeklēšana un darba pamatprocesu vērtēšana (D.Orbidāne, E.Gleizde, A.Ūberga, A.Priedīte):

- bibliotēkas normatīvie dokumenti;
- krājums, tā izvietojuma funkcionalitāte;
- darbs BIS Alise – WebPac, lasītāju datubāze u.c.;
- novadpētniecības darbs,
- informatīvi bibliogrāfiskais darbs;
- darbs ar bērniem un jauniešiem – literatūras nodrošinājums, izdevumu novietojums plauktā un tā atbilstība eksemplāru ziņām BIS Alise-i, lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšana;
- bibliotēkas atpazīstamība sabiedrībā. Publicitāte;
- profesionālā pilnveide, kvalifikācijas paaugstināšana.

2. sniegta metodiskā un konsultatīvā palīdzība reģiona bibliotekāriem par:

- bibliotekārā darba procesiem (krājuma attīrīšana, norakstīšana un inventarizācija);
- darbs BIS Alise-i, elektroniskā kopkataloga kvalitātes nodrošināšana;

- bibliotēkas darbību reglamentējošo dokumentu sakārtošana;
- telpu iekārtošanu, krājuma izvietojumu un noformēšanu u.c.

2017.gada 2., 14.martā, 4., 6., 26.aprīlī, 15.jūnijām 19.septembrī, 12., 17.oktobrī un 16.novembrī apmeklētas 17 novadu (t.sk. Salaspils novada bibliotēkas filiālbibliotēkas) 40 bibliotēkas (t.sk. Mārupes pamatskola bibliotēka). Kopumā vizitācijās pavadītas 10 dienas.

Īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	1.02.2017.	Salaspils novada bibliotēka	Salaspils novada bibliotēka	BIS Alise aktualitātes. WebPAC mobilā versija. Žurnālu eksemplāru reģistrācija BIS Alise. Bibliotēku akreditācija	63	5
2.	1.03.2017.	Salaspils novada bibliotēka	Salaspils novada bibliotēka	Materiālu digitalizācija – teorijā un praksē. Novadpētniecības darbs Jelgavas pilsētas bibliotēkā	45	5
3.	12.04.2017.	ES māja	Salaspils novada bibliotēka	Saskarsmes veidošana ar desocializētiem klientiem. Pārskats par 2016.gadu. Literārā pēcpusdiena – tikšanās ar žurnālisti Liu Guļevsku	36	5,5
4.	12.05.2017.	Stopiņu novads	Salaspils novada bibliotēka sadarbībā Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēku	Sadarbībā ar Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēku organizēts novadpētniecības seminārs „Stopiņu novads Latvijas kultūrtelpā”	46	6
5.	24.05.2017.	Salaspils novada bibliotēka	Salaspils novada bibliotēka	Diskusija par novadpētniecības darbu Pierīgas reģiona bibliotēkās	12	3
6.	23.08.2017.	Limbažu novads	Salaspils novada bibliotēka sadarbībā ar Limbažu Galveno bibliotēku	Profesionālas pieredzes apmaiņas braucienu uz Limbažu reģionu, <i>skat. Pielikumu Nr.1</i>	44	6
7.	4.10.2017.	Kultūras ministrija	Salaspils novada bibliotēka sadarbībā ar Kultūras ministriju	Kā saprast mūsdienu medijus: starp viltus informāciju, tirgu un atbildību? Latvijas neredzīgo bibliotēku pakalpojumu piedāvājums. LNB datubāzes – Nacionālā analītiskā datubāze un Skaņuplašu digitalizācija	36	5
8.	1.11.2017.	Salaspils novada bibliotēka	Salaspils novada bibliotēka	Portāls Latvija.lv. SUG un UDK. Bibliotēku statistika. Aktivitātes Sējas novada bibliotēkā un Sējas novada Pabažu bibliotēkā. Latvijas	66	5,5

				valsts simtgades pasākumi		
9.	6.12.2017.	Salaspils novada bibliotēka	Salaspils novada bibliotēka	BIS Alise „Padziļinātie kursi cirkulācijā”	16	8
10.	13.12.2017.	Ropažu novads	Salaspils novada bibliotēka sadarbībā ar Ropažu novada bibliotēku	Gada noslēguma pasākums	79	5

Citas metodiskā darba aktivitātes:

- Pārskatu gatavošana par bibliotēku darbu un ziņojumu sūtīšana pašvaldību vadītājiem.
- Statistiskas ziņas un rakstiskās gada atskaides apkopošana par Pierīgas reģiona publiskajām bibliotēkām.
- Sistematizēti un analizēti Salaspils novada bibliotēkas struktūrvienību darba plāni.
- Pierīgas reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem sniegtas konsultācijas gan telefoniski, gan elektroniski. Populārākās tēmas: statistikas atskaides, teksta pārskati, dokumentu sagatavošana atkārtotai bibliotēkas akreditācijai (gada darba plāni, stratēģiskais plāns, krājuma komplektēšanas politika, bibliotēkas pašraksturojums u.c.), informācijas aktualizācija Kultūras Kartē, BIS Skolu Alise pieslēgšana skolu bibliotēkām, aktīvais patapinājums, datu % aprēķināšana u.c.
- Vadītas prakses:
 - no 2017.gada 2.maija līdz 16.jūnijam aprīlim vadīta prakse LU Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas Informācijas pārvaldības bakalaura studiju programmas akadēmiskā prakse „Informācijas resursu pārvaldība” 2.kursa studentei;
 - no 2017.gada 18.septembra līdz 23.oktobrim vadīta prakse LNB Kompetenču attīstības centra Profesionālās izglītības programmas „Informācijas un bibliotēku zinību pamati 2 studentēm.
- Informācijas koordinēšana un citu institūciju pieprasīto datu apkopošana.
- Pierīgas reģiona publisko un skolu bibliotēku darbinieki regulāri informēti par jaunākajiem metodiskajiem materiāliem un aktuālāko informāciju nozarē.
- Konkursu koordinēšana un līdzdalība:
 - 3 publiskās un 7 skolu bibliotēkas piedalās LNB Skaļās lasīšanas sacensībā. 2017.gadā Pierīgas reģionā īstenots konkursa pirmais solis – notikuši vietēja mēroga pusfināli.
 - 16 Pierīgas publiskās un 18 skolu bibliotēkas piedalās VKKF kultūras programmas „Lasīšanas veicināšana” apakšprogrammā „Bērnu un jauniešu žūrijā 2017”;
 - 22 Pierīgas publiskās un 4 skolu bibliotēkas organizēja Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas (13.11.-19.11.) pasākumus;
 - 10* bibliotēkas - Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas un LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas organizētajā pasākumā „E-prasmju nedēļa Latvijā” (*dati ņemti no mājaslapas www.e-prasmes.lv);
 - 7 Pierīgas publiskās bibliotēkas organizēja Vispasauls drošāka interneta dienu.

Izglītības iestādēm un to **bibliotēkām** tiek sniegtas konsultācijas un metodiskā palīdzība pārsvarā šādos jautājumos - BIS Skolu Alise - katalogizācija, cirkulācija, MARC 21 apraksta lauki, komplektēšana, kā arī par krājuma inventarizāciju. 2017.gadā 18 Pierīgas

skolu bibliotēkām tika nodrošināts veiksmīgs darbs BIS Skolu Alise, 1 veikta krājuma inventarizācija.

Visciešākā sadarbība BIS Alise darba jautājumos izveidojusies ar SIA Tieto Latvia speciālistiem, neskaidrību gadījumā tiek izmantots JIRA pieteikumu reģistrs. SIA Tieto Latvia ir viena no regulārākiem sadarbības partneriem bibliotēku sistēmas pilnveides darbā.

Veiksmīga sadarbība metodiskā un konsultatīvā darba jautājumos izveidojusies ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, LR Kultūras ministriju, Latvijas Bibliotēku Biedrību, SIA Tieto Latvia, Kultūras informācijas sistēmu centrs u.c. iestādēm

Neatņemama **metodiskā darba sastāvdaļa ir konsultācijas** par bibliotēkārā darba jautājumiem. Salaspils novada bibliotēkas vadošie speciālisti regulāri sniedz konsultācijas un risina dažādas problēmas. Konkrētu darba jautājumu risināšana notiek ar attiecīgo speciālistu – sistēmas administratoru, Datu apstrādes, Abonementa, Lasītavas un Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļas darbiniekiem. 2017.gadā visvairāk jautājumu saņemts par bibliotēkas akreditāciju un nepieciešamās dokumentācijas sagatavošanu, statistikas atskaitēm, datu uzskaiti BIS Alise un gada pārskatiem u.c. Uz visiem jautājumiem tiek sniegtas atbildes.

Izmantojot Salaspils novada bibliotēkas struktūrvienību vadītāju atskaites, pārskatu sagatavoja Salaspils novada bibliotēkas direktore Daiga Orbidāne